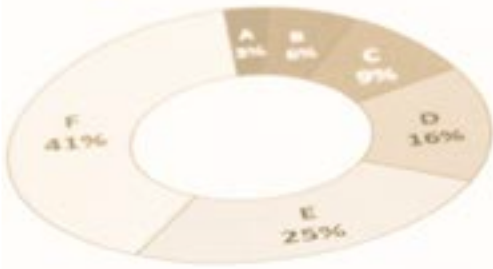

EKONOMİ GÖSTERGELERİ

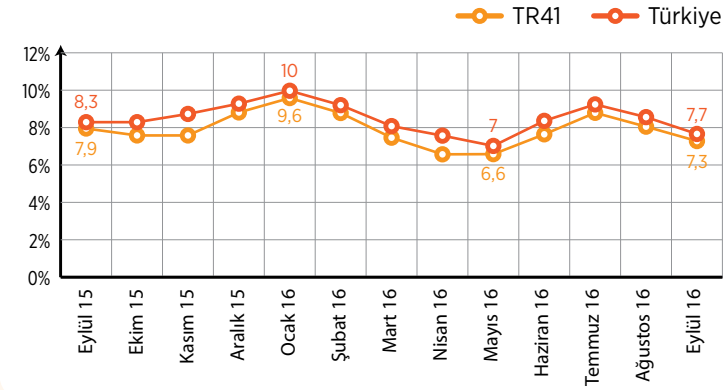
EKİM 2016

BEBKA
Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

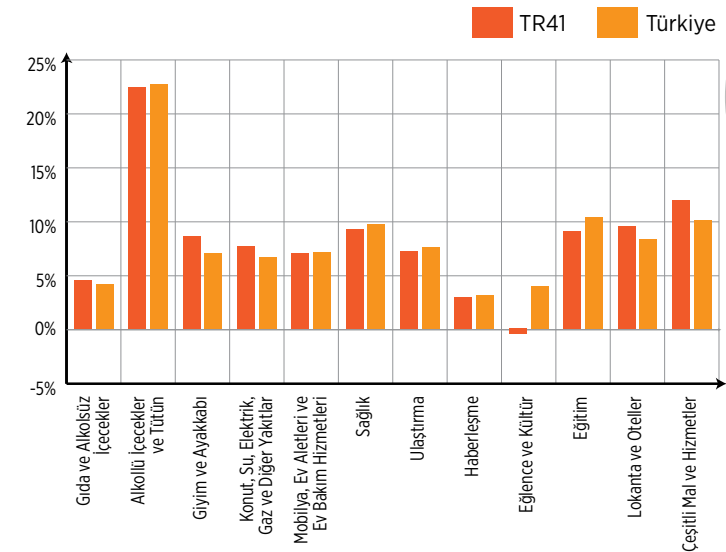
➤ TÜKETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ (TÜFE)

2016 yılı Eylül ayında 2003 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksi bir önceki aya göre ülke genelinde %0,18, TR41 Bölgesinde ise %0,13 artış yaşamıştır.

Ülke geneli yıllık en fazla artış %22,61 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti. TÜFE'de, bir önceki yılın aynı ayına göre eğitim (%10,37), çeşitli mal ve hizmetler (%10,03), sağlık (%9,65), lokanta ve oteller (%8,31) artışın yüksek olduğu diğer ana harcama gruplarıdır.

➤ TÜFE ANA HARCAMA GRUPLARI

TR41 Bölgesinde ana harcama gruplarında bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış %22,42 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti

TR41 Bölgesinde endekste yer alan diğer gruplardan çeşitli mal ve hizmetler grubunda %11,90, lokanta ve oteller grubunda %9,53, sağlıkta %9,25, eğitimde %8,99, giyim ve ayakkabıda %8,59, konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar grubunda %7,65, ulaşımda %7,19, ev eşyasında %7,00, gıda ve alkolsüz içeceklerde %4,69, haberleşmede % 2,95 artış yaşanırken eğlence ve kültürde %0,49 düşüş yaşandı.

Kaynak: TÜİK Enflasyon ve Fiyat İstatistikleri, 2016

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi
aylık %0,29 arttı

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Eylül 2016

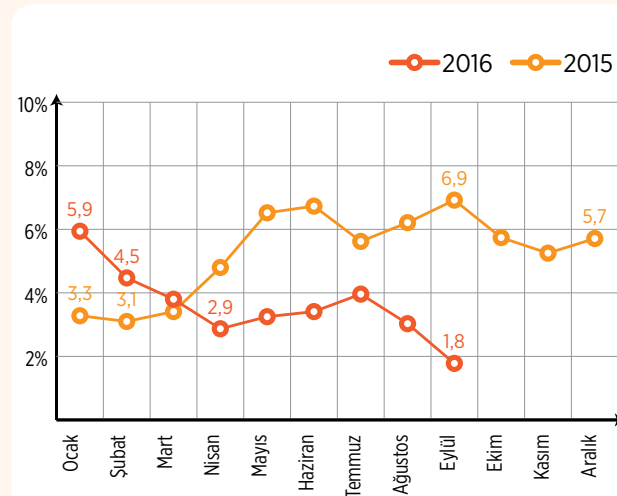
Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2016 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre %0,29 artış, bir önceki yılın Aralık ayına göre %3,79 artış, bir önceki yılın aynı ayına göre %1,78 artış ve on iki aylık ortalamalara göre %4,07 artış gösterdi.

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi ve Değişim Oranları (2003=100), Eylül 2016

SEKTÖRLER (NACE REV.2)	ENDEKS	AYLIK DEĞİŞİM (%)	ÖNCEKİ YILIN ARALIK AYINA GÖRE DEĞİŞİM (%)	ÖNCEKİ YILIN AYNI AYINA GÖRE DEĞİŞİM (%)	ON İKİ AYLIK ORTALAMALARA GÖRE DEĞİŞİM (%)
Yİ-ÜFE	258,77	0,29	3,79	1,78	4,07
B-Madencilik ve Taşocaklığı	348,83	0,20	4,85	3,72	0,31
C-İmalat Sanayi	258,98	0,31	5,00	3,02	5,08
D-Elektrik, Gaz	213,17	0,24	-9,83	-12,89	-5,50
E-Su temini	267,26	-0,10	5,13	8,17	11,03

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Ana Sanayi Grupları ve Değişim Oranları (2003=100), Eylül 2016

ANA SANAYİ GRUPLARI	Yurt İçi ÜFE	ENDEKS	AYLIK DEĞİŞİM (%)	ÖNCEKİ YILIN ARALIK AYINA GÖRE DEĞİŞİM (%)	ÖNCEKİ YILIN AYNI AYINA GÖRE DEĞİŞİM (%)	ON İKİ AYLIK ORTALAMALARA GÖRE DEĞİŞİM (%)
Ara mali	259,57	-0,14	4,26	1,86	4,93	
Dayanıklı Tüketim Mali	202,00	0,19	9,76	9,32	12,16	
Dayanaksız Tüketim Mali	244,61	0,48	4,29	3,75	4,70	
Enerji	312,11	1,33	-1,92	-7,35	-6,58	
Sermaye Mali	225,08	0,38	4,30	3,82	8,33	

Aylık en fazla artış kok ve rafine petrol ürünlerinde gerçekleşti.

Bir önceki aya göre endekslerin en fazla artış gösterdiği alt sektörler; kok ve rafine petrol ürünleri (%5,15), ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç) (%1,29), bilgisayarlar ile elektronik ve optik ürünler (%1,17) alt sektörleridir. Buna karşılık ana metaller (%-0,98), diğer metalik olmayan mineral ürünler (%-0,12), mobilya (%-0,11) bir ay önceye göre endekslerin en fazla düştüğü alt sektörler oldu.

Ana sanayi gruplarında aylık en fazla artış enerji mallarında gerçekleşti.

Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2016 yılı Eylül ayında aylık en fazla artış enerji mallarında ve yıllık en fazla artış dayanıklı tüketim mallarında gerçekleşti.

Kaynak: TÜİK Enflasyon ve Fiyat İstatistikleri, 2016

İHRACAT GÖSTERGELERİ

İHRACAT (ABD DOLARI, Kanuni Merkez Bazında)

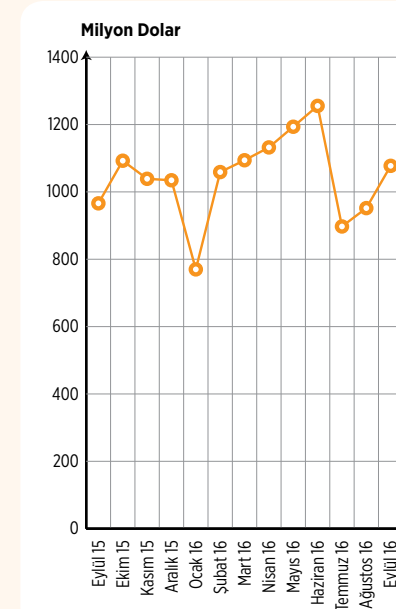
	EYLÜL 2016	OCAK-EYLÜL (2016)	OCAK-EYLÜL (2015)	ARTIŞ-AZALIŞ
Bursa	1.077.410.000 \$	9.414.869.000 \$	8.492.846.000 \$	922.023.000 \$
Eskişehir	73.316.000 \$	634.058.000 \$	620.097.000 \$	13.961.000 \$
Bilecik	6.897.000 \$	74.250.000 \$	99.732.000 \$	-25.321.000 \$

Not: Rakamlar yuvarlamaya tabi tutulmuştur

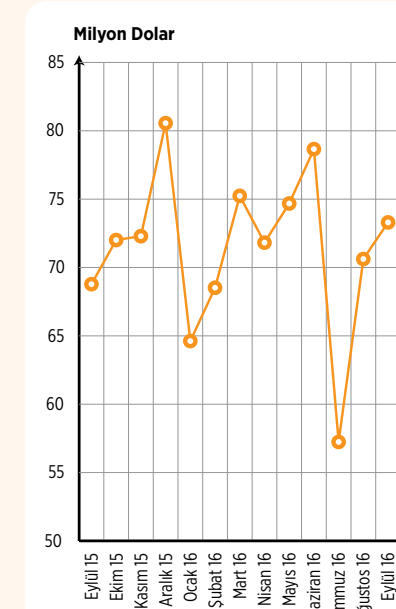
TR41 Bölgesi illerinden Bursa'da 2016 yılı Eylül ayında 1 milyar doları aşan bir ihracat gerçekleştirilmiştir. 2015 yılı ile kıyaslandığında 2016 yılında aynı dönemde Bursa'dan yapılan toplam ihracatta 900 milyon doların üzerinde bir artış yaşanmıştır. Yine ilgili dönem kıyaslandığında, Eskişehir ihracatında da 13 milyon doları aşan bir artış yaşanmıştır.

Göreceli olarak Bursa ve Eskişehir illerine göre daha az ihracata sahip olan Bilecik'te ise, 2016 yılının Eylül ayında ihracat 6.9 milyon dolar dolaylarında bir değere sahip olmuştur. 2015 yılı ile kıyaslandığında, Bilecik'te Ocak-Eylül döneminde 25 milyon doları aşan bir azalış yaşandığı ortaya çıkmaktadır.

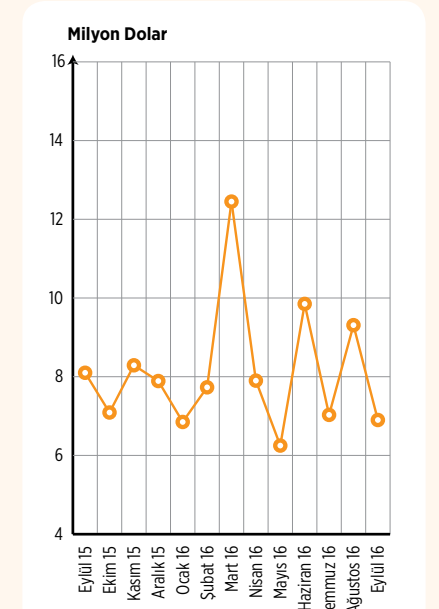
BURSA

ESKİŞEHİR

BİLECİK

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), 2016

İHRACAT GÖSTERGELERİ

➤ ÜLKELER BAZINDA İHRACAT

➤ BURSA

OCAK - EYLÜL 2016	
Almanya	1.450.796.000 \$
İtalya	1.254.850.000 \$
Fransa	997.253.000 \$
İspanya	562.778.000 \$
Birleşik Krallık	527.792.000 \$

OCAK - EYLÜL 2015	
Almanya	1.360.072.000 \$
Fransa	881.799.000 \$
İtalya	768.410.000 \$
ABD	618.273.000 \$
Birleşik Krallık	598.737.000 \$

➤ ESKİŞEHİR

OCAK - EYLÜL 2016	
ABD	197.323.000 \$
Almanya	68.495.000 \$
Fransa	56.320.000 \$
Avusturya	29.011.000 \$
Romanya	23.857.000 \$

OCAK - EYLÜL 2015	
ABD	187.377.000 \$
Almanya	65.855.000 \$
Fransa	57.464.000 \$
Avusturya	25.566.000 \$
Romanya	23.586.000 \$

➤ BİLECİK

OCAK - EYLÜL 2016	
Birleşik Krallık	9.553.000 \$
Çin	6.950.000 \$
Romanya	6.095.000 \$
İtalya	5.437.000 \$
Filipinler	4.545.000 \$

OCAK - EYLÜL 2015	
İspanya	13.292.000 \$
Brezilya	9.996.000 \$
İsveç	7.954.000 \$
Norveç	6.412.000 \$
İtalya	5.766.000 \$

Bu dönemde, bir önceki yıla göre Bursa ilinden Almanya, İtalya ve Fransa'ya yapılan ihracat miktarlarında artışlar yaşanırken Birleşik Krallık'a ihracat azalmıştır. Eskişehir ilinde de 2016 yılının Ocak-Eylül döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre ABD, Almanya, Avus-

turya ve Romanya'ya ihracatın kısmen de olsa arttığı görülmektedir. Bilecik ilinin ihracat rakamları incelendiğinde özellikle İspanya'ya olan ihracatta önemli bir azalış yaşandığı ve Birleşik Krallık'a olan ihracatın önemli derecede arttığı ortaya çıkmaktadır.

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), 2016

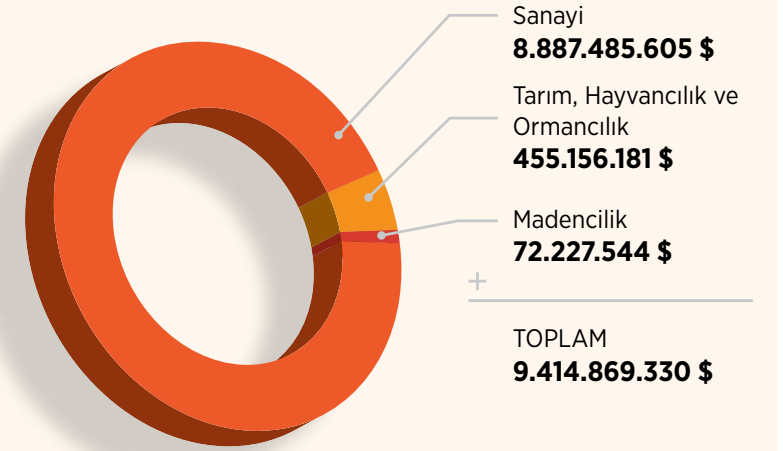
İHRACAT GÖSTERGELERİ

➤ 2016 OCAK - EYLÜL DÖNEMİ

➤ BURSA

Bursa'dan yapılan ihracatın %94'ünü sanayi sektörü oluşturmaktadır.

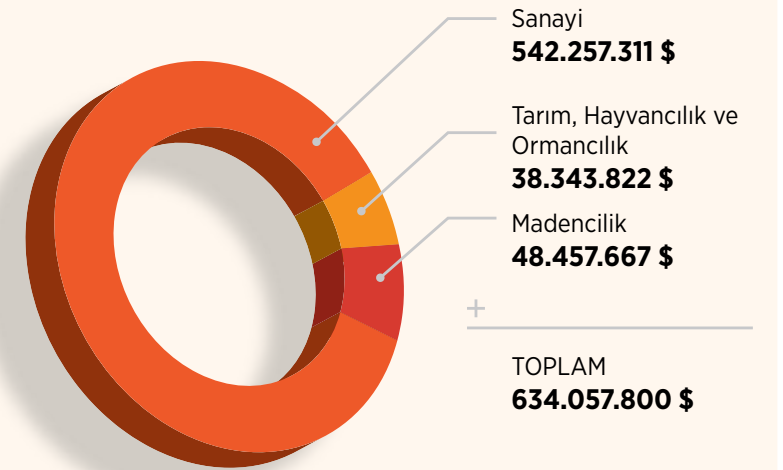
Tarım, hayvancılık ve ormancılık ürünleri ihracatı toplam ihracatın %5 dolayındadır. Madencilik sektöründen yapılan ihracat ise %1 düzeyinde pay almaktadır.

➤ ESKİŞEHİR

Sanayi sektörü Eskişehir'de toplam ihracatın %86'sını oluşturmaktadır.

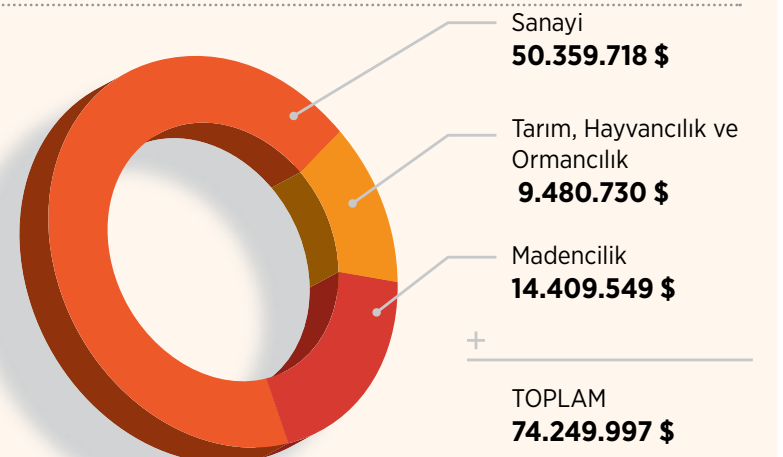
Tarım, hayvancılık ve ormancılık sektöründe bu oran %6 olarak gerçekleşmiş iken madencilik sektörüne ait olan ihracat da toplam ihracatın %8'i dolaylarındadır.

➤ BİLECİK

%68'lik pay ile sanayi sektörü Bilecik ilinde ön plana çıkmaktadır.

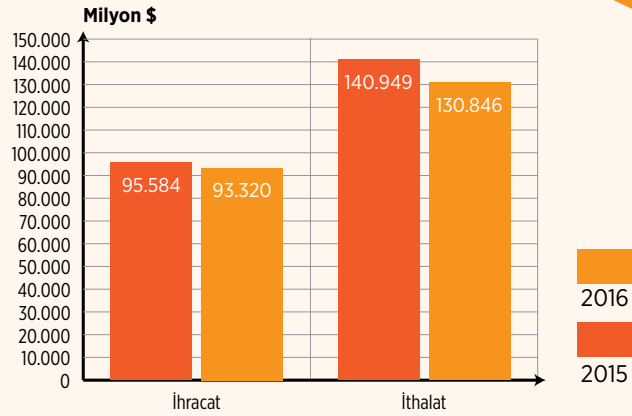
Bilecik ilinde %68'lik ihracat payına sahip olan sanayi sektörünü %19 ile madencilik sektörü takip etmektedir. Tarım, hayvancılık ve ormancılık sektöründen bu dönemde yapılan ihracatın toplam ihracat içindeki payı da %13 dolaylarındadır.

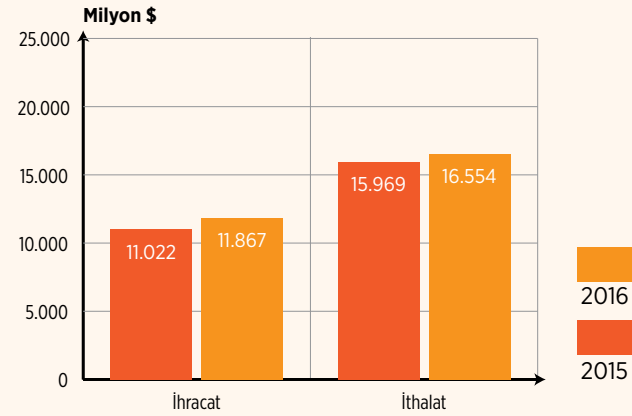
Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), 2016

DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİ

Dış Ticaret, OCAK-AĞUSTOS

Dış Ticaret, AĞUSTOS

İhracat %7,7, ithalat %3,7 arttı Dış ticaret açığı %5,3 azaldı

Türkiye İstatistik Kurumu ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle oluşturulan geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2016 yılı Ağustos ayında, 2015 yılının aynı ayına göre %7,7 artarak 11 milyar 867 milyon dolar olarak gerçekleşti. Ağustos ayında dış ticaret açığı %5,3 azalarak 4 milyar 687 milyon dolara düştü. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2015 Ağustos ayında %69 iken, 2016 Ağustos ayında %71,7'ye yükseldi.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ihracat %10,5 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2016 Ağustos ayında bir önceki aya göre ihracat % 10,5 arttı, ithalat % 0,6 azaldı. Tak-

vim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2016 yılı Ağustos ayında önceki yılın aynı ayına göre ihracat % 4,9 arttı, ithalat % 0,2 azaldı.

AYLARA GÖRE DIŞ TİCARET, AĞUSTOS 2016 (MİLYON ABD \$)

AYLAR	YIL	İHRACAT (FOB)		İTHALAT (CIF)		DIŞ TİCARET DENGESİ		İHRACATIN İTHALATI KARŞILAMA ORANI
		DEĞER	DEĞİŞİM (%)	DEĞER	DEĞİŞİM (%)	DEĞER	DEĞİŞİM (%)	
Ocak- Ağustos	2015	95.584		140.949		-45.364		67,8
	2016	93.320	-2,4	130.846	-7,2	-37.526	-17,3	71,3
Ağustos	2015	11.022		15.969		-4.947		69,0
	2016	11.867	7,7	16.554	3,7	-4.687	-5,3	71,7

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2016

DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİ

Avrupa Birliği'ne ihracat %13,9 arttı

Avrupa Birliği'nin (AB-28) ihracattaki payı 2015 Ağustos ayında %44 iken, 2016 Ağustos ayında %46,5 oldu. AB'ye yapılan ihracat, 2015 yılının aynı ayına göre %13,9 artarak 5 milyar 519 milyon dolar olarak gerçekleşti.

En fazla ihracat yapılan ülke Almanya oldu

Almanya'ya yapılan ihracat 2016 Ağustos ayında 1 milyar 193 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla İngiltere (921 milyon dolar), Irak (708 milyon dolar) ve ABD (606 milyon dolar) takip etti.

İthalatta ilk sırayı Çin aldı

Çin'den yapılan ithalat, 2016 yılı Ağustos ayında 2 milyar 531 milyon dolar oldu. Bu ülkeyi sırasıyla Almanya (1 milyar 738 milyon dolar), Rusya (1 milyar 378 milyon dolar) ve İtalya (823 milyon dolar) izledi.

Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payı %3,4 oldu

Teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri, ISIC Rev.3 sınıflaması içinde yer alan imalat sanayi ürünlerini kapsamaktadır. Ağustos ayında ISIC Rev.3'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı %94,4'tür. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %3,4, orta yüksek teknoloji ürünlerin payı ise %30,9'dur.

Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ithalatı içindeki payı %16,4 oldu

İmalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %84,5'dir. Yüksek teknoloji ürünlerinin 2016 Ağustos ayında imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı %16,4, orta yüksek teknoloji ürünlerin payı ise %44'tür.

Teknoloji Yoğunluğuna Göre Dış Ticaret, Ağustos 2016 (Milyon ABD \$)

	AĞUSTOS				OCAK-AĞUSTOS			
	2015		2016		2015		2016	
	DEĞER	%	DEĞER	%	DEĞER	%	DEĞER	%
İHRACAT (FOB)								
Toplam	10.396	100,0	11.197	100,0	89.594	100,0	87.950	100,0
Yüksek teknoloji ürünler	386	3,7	378	3,4	2.957	3,3	2.998	3,4
Orta yüksek teknoloji ürünler	3.046	29,3	3.457	30,9	27.723	30,9	28.557	32,5
Orta düşük teknoloji ürünler	2.943	28,3	3.133	28,0	27.955	31,2	25.514	29,0
Düşük teknoloji ürünler	4.021	38,7	4.229	37,8	30.960	34,6	30.881	35,1
İTHALAT (CIF)								
Toplam	13.103	100,0	13.988	100,0	111.646	100,0	110.256	100,0
Yüksek teknoloji ürünler	1.840	14,0	2.298	16,4	17.170	15,2	18.915	17,2
Orta yüksek teknoloji ürünler	5.682	43,4	6.148	44,0	49.563	44,0	49.751	45,1
Orta düşük teknoloji ürünler	3.766	28,7	3.684	26,3	30.630	27,2	27.373	24,8
Düşük teknoloji ürünler	1.815	13,9	1.858	13,3	15.283	13,6	14.217	12,9

Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir. Teknoloji yoğunluğuna göre ürün grupları sınıflaması OECD tarafından ISIC Rev.3 sınıflaması baz alınarak hazırlanmıştır.

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2016

DIŞ TİCARET ENDEKSLERİ

➤ Dış Ticaret Endeksleri, Ağustos 2016

İhracat birim değer endeksi %2,6 azaldı

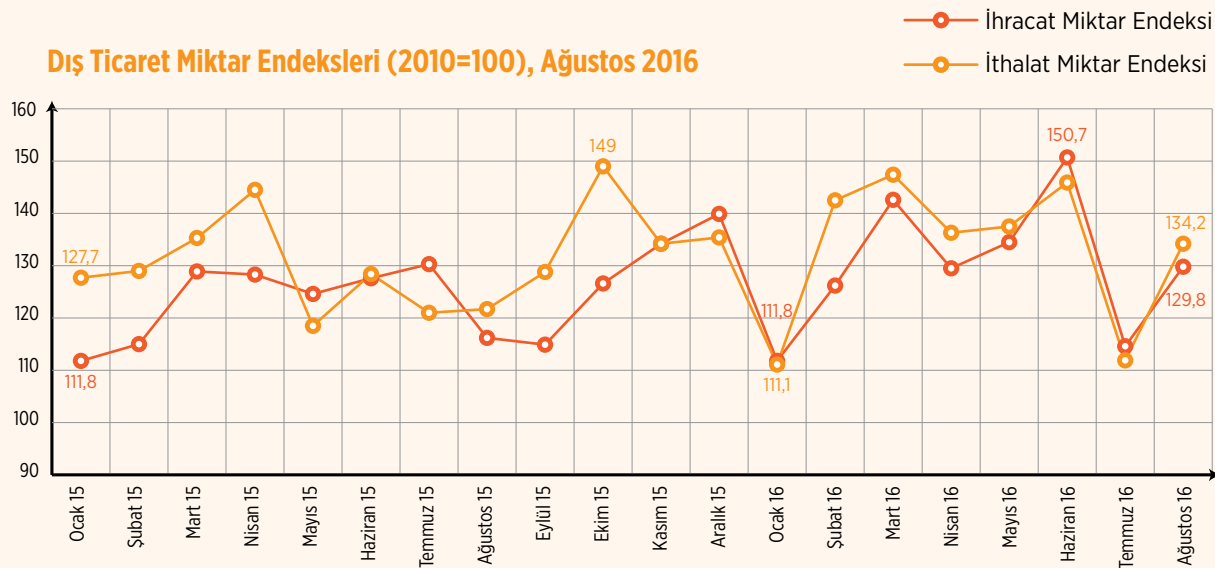
İhracat birim değer endeksi Ağustos ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %2,6 azaldı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, "gıda, içecek ve tütün"de %10, "ham maddeler"de (yakıt hariç) %5,3, "yakıtlar"da %13,3 ve "imalat (gıda, içecek, tütün hariç) sanayi"nde %2,2 azaldı.

İthalat birim değer endeksi %7,1 azaldı

İthalat birim değer endeksi Ağustos ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %7,1 azaldı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, "gıda, içecek ve tütün"de %3,5, "ham maddeler"de (yakıt hariç) %7,5, "yakıtlar"da %24,4 ve "imalat (gıda, içecek, tütün hariç) sanayi"nde %3,1 azaldı.

İhracat birim değer endeksi %2,6 azaldı
İthalat birim değer endeksi %7,1 azaldı

Dış Ticaret Miktar Endeksleri (2010=100), Ağustos 2016

İhracat miktar endeksi %10,6 arttı

İhracat miktar endeksi Ağustos ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %10,6 arttı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, "gıda, içecek ve tütün"de %21,1, "ham maddeler"de (yakıt hariç) %20,1 ve "imalat (gıda, içecek, tütün hariç) sanayi"nde %8,7 artarken, "yakıtlar"da %17,1 azaldı.

İthalat miktar endeksi %11,6 arttı

İthalat miktar endeksi Ağustos ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %11,6 arttı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, "gıda, içecek ve tütün"de %26,1, "ham maddeler"de (yakıt hariç) %14, "yakıtlar"da %12,8 ve "imalat (gıda, içecek, tütün hariç) sanayi"nde %12 arttı.

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2016

DIŞ TİCARET ENDEKSLERİ

➤ Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış ihracat miktar endeksi %9,3 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2016 Temmuz ayında 123,5 olan ihracat miktar endeksi %9,3 artarak, 2016 Ağustos ayında 135 oldu. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2015 Ağustos ayında 121,3 olan ihracat miktar endeksi %7 artarak, 2016 Ağustos ayında 129,7 oldu.

➤ Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış ithalat miktar endeksi %11,1 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2016 Temmuz ayında 119,1 olan ithalat miktar endeksi %11,1 artarak, 2016 Ağustos ayında 132,3 oldu. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2015 Ağustos ayında 116,2 olan ithalat miktar endeksi %9,3 artarak, 2016 Ağustos ayında 127 oldu.

➤ Dış ticaret haddi 2016 yılı Ağustos ayında 113 olarak gerçekleşti

İhracat birim değer endeksinin ithalat birim değer endeksinde bölünmesiyle hesaplanan ve 2015 yılı Ağustos ayında 107,8 olarak elde edilmiş olan dış ticaret haddi, 2016 yılı Ağustos ayında 113 oldu.

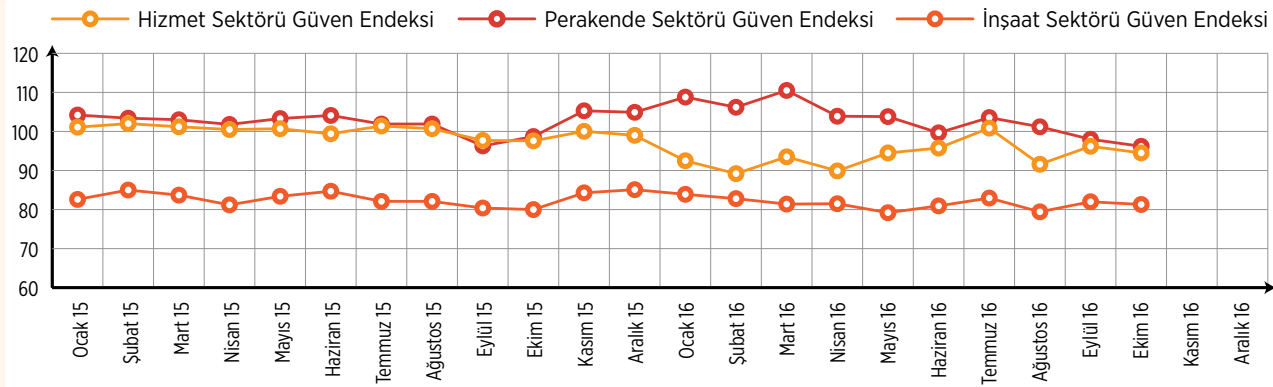
Dış Ticaret Endeksleri (2010=100), Ağustos 2016

	İHRACAT			İTHALAT		
	ENDEKS	DEĞİŞİM (%)	2016 Ağustos /2015 Ağustos	ENDEKS	DEĞİŞİM (%)	2016 Ağustos /2015 Ağustos
BİRİM DEĞER ENDEKSLERİ						
Genel	95,7	-2,6	93,2	88,7	-7,1	82,5
Gıda, içecek ve tütün	112,8	-10,0	101,5	95,9	-3,5	92,6
Hammaddeler	99,0	-5,3	93,7	83,7	-7,5	77,5
Yakıtlar	72,2	-13,3	62,5	70,2	-24,4	53,1
İmalat (Gıda, içecek ve tütün hariç)	95,4	-2,2	93,3	96,9	-3,1	93,9
SITC'de başka yerde sınıflandırılmayan mallar	98,2	16,8	114,8	83,6	13,7	95,1
MİKTAR ENDEKSLERİ						
Genel	121,4	10,6	134,2	116,4	11,6	129,8
Gıda, içecek ve tütün	99,1	21,1	120,0	125,2	26,1	157,8
Hammaddeler	111,2	20,1	133,5	91,7	14,0	104,5
Yakıtlar	139,6	-17,1	115,8	123,7	12,8	139,6
İmalat (Gıda, içecek ve tütün hariç)	122,3	8,7	133,0	111,7	12,0	125,1
SITC'de başka yerde sınıflandırılmayan mallar	161,5	54,9	250,3	281,4	-30,7	194,9

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2016

SEKTÖREL GÜVEN ENDEKSLERİ

➤ EKİM 2016

Hizmet sektörü güven endeksi 94,5 oldu

Mevsim etkilerinden arındırılmış hizmet sektörü güven endeksi Eylül ayında 96,23 iken, Ekim ayında %1,8 oranında azalarak 94,49 değerine düştü. Hizmet sektörü güven endeksindeki bu azalış; son üç aylık dönemde "iş durumunun" iyileştiğini, "hizmetlere olan talebin" arttığını değerlendiren ve gelecek üç aylık dönemde "hizmetlere olan talebin" artacağını bekleyen girişim yöneticisi sayısının azalmasından kaynaklandı. Hizmet sektöründe bir önceki aya göre; iş durumu, hizmetlere olan talep ve hizmetlere olan talep beklentisi endeksleri sırasıyla %0,4, %1,2 ve %3,4 azaldı.

Perakende ticaret sektörü güven endeksi 96,2 oldu

Mevsim etkilerinden arındırılmış perakende ticaret sektörü güven endeksi Ekim ayında %1,8 oranında azalarak 96,22 değerine düştü. Güven endeksindeki bu düşüş; "mevcut mal stok seviyesinin" mevsim normallerinin altında olduğunu değerlendiren ve gelecek üç aylık dönemde "iş hacmi-satışların" artacağını bekleyen girişim yöneticisi sayısının azalmasından kaynaklandı. Son üç aylık dönemde "iş hacmi-satışların" arttığını değerlendiren girişim yöneticisi sayısı ise arttı. Perakende ticaret sektöründe bir önceki aya göre; mevcut mal stok seviyesi ve iş hacmi-satışlar beklentisi endeksleri sırasıyla %1,1 ve %9,2 azalırken, iş hacmi-satışlar endeksi %7,2 arttı.

İnşaat sektörü güven endeksi 81,3 oldu

Mevsim etkilerinden arındırılmış inşaat sektörü güven endeksi bir önceki ayda 81,99 iken, Ekim ayında %0,8 oranında azalarak 81,32 değerine düştü. İnşaat sektörü güven endeksindeki bu azalış; "alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyini" mevsim normalinin üzerinde değerlendiren girişim yöneticisi sayısının azalmasından kaynaklandı. Gelecek üç aylık dönemde "toplam çalışan sayısında" artış bekleyen girişim yöneticisi sayısı ise arttı. İnşaat sektöründe bir önceki aya göre; alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi endeksi %2,8 azalırken, toplam çalışan sayısı beklentisi endeksi %0,5 arttı.

Mevsim Etkilerinden Arındırılmış Sektörel Güven Endeksleri, Alt Kalemleri ve Değişim Oranları, Ekim 2016

	ENDEKS		BİR ÖNCEKİ AYA GÖRE DEĞİŞİM (%)	
	2016 09	2016 10	2016 09	2016 10
Hizmet Sektörü Güven Endeksi	96,23	94,49	5,7	-1,8
İş durumu (son 3 aylık dönemde)	88,71	88,34	4,0	-0,4
Hizmetlere olan talep (son 3 aylık dönemde)	87,74	86,71	5,6	-1,2
Hizmetlere olan talep beklentisi (gelecek 3 aylık dönemde)	112,24	108,40	7,1	-3,4
Perakende Ticaret Sektörü Güven Endeksi	97,99	96,22	-3,2	-1,8
İş hacmi-satışlar (son 3 aylık dönemde)	83,14	89,14	-10,2	7,2
Mevcut mal stok seviyesi (*)	100,45	99,36	0,5	-1,1
İş hacmi-satışlar beklentisi (gelecek 3 aylık dönemde)	110,36	100,17	-0,6	-9,2
İnşaat Sektörü Güven Endeksi	81,99	81,32	3,2	-0,8
Alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi	64,60	62,78	0,3	-2,8
Toplam çalışan sayısı beklentisi (gelecek 3 aylık dönemde)	99,38	99,85	5,2	0,5

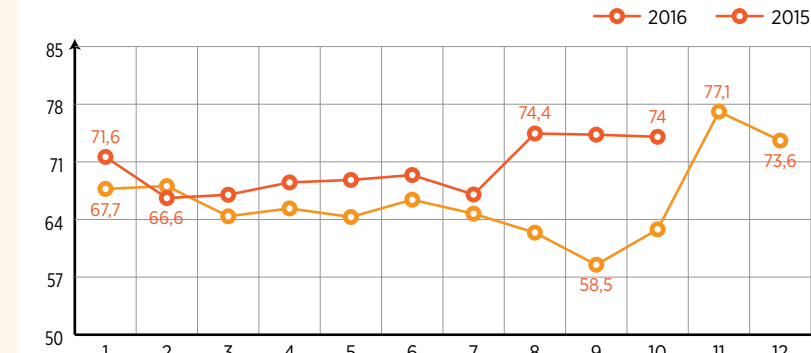
(*) Mevcut mal stok seviyesi yayılma endeksinin artışı stok azalışını, azalışı ise stok artışını göstermektedir.

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2016

TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ

➤ Ekim 2016

Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi, Ekim ayında bir önceki aya göre %0,3 oranında azaldı; Eylül ayında 74,29 olan endeks değeri Ekim ayında 74,04 oldu.

İşsiz sayısı beklentisi endeksi 77,2 oldu

İşsiz sayısı beklentisi endeksi bir önceki aya göre %4,1 oranında azalarak, Ekim ayında 77,16 oldu. Bu azalış, gelecek 12 aylık dönemde işsiz sayısında düşüş bekleyenlerin azalmasından kaynaklandı.

Hanenin maddi durum beklentisi 94,1 oldu

Hanenin maddi durum beklentisi endeksi bir önceki aya göre %2,2 oranında artarak Ekim ayında 94,09 oldu. Bu artış, gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durumunun daha iyi olacağı bekleyenlerin oranının artmasından kaynaklandı.

Genel ekonomik durum beklentisi endeksi 101,6 değerine yükseldi

Eylül ayında 102,92 olan genel ekonomik durum beklentisi endeksi %1,3 oranında azalarak, Ekim ayında 101,62 oldu. Bu düşüş, gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durumun daha iyi olacağı yönünde beklentisi olan tüketicilerin sayısının bir önceki aya göre azaldığını göstermektedir.

Tüketici güven endeksi 74 oldu

Tasarruf etme ihtimali endeksi 23,3 oldu

Tasarruf etme ihtimali endeksi %7,2 oranında arttı. Eylül ayında 21,72 olan endeks, Ekim ayında 23,27 değerine yükseldi. Bu artış, tüketicilerin gelecek 12 aylık dönemde tasarruf etme ihtimallerinin bir önceki aya göre yükseldiğini göstermektedir.

Tüketici Güven Endeksi, Alt Kalemleri ve Değişim Oranları, Ağustos 2016

	ENDEKS			BİR ÖNCEKİ AYA GÖRE DEĞİŞİM ORANI (%)	
	2016 08	2016 09	2016 10	2016 09	2016 10
Tüketici Güven Endeksi (*)	74,44	74,29	74,04	-0,2	-0,3
Hanenin maddi durum beklentisi	94,19	92,07	94,09	-2,3	2,2
Genel ekonomik durum beklentisi	101,95	102,92	101,62	1,0	-1,3
İşsiz sayısı beklentisi (**)	77,01	80,44	77,16	4,5	-4,1
Tasarruf etme ihtimali	24,62	21,72	23,27	-11,9	7,2

(*) Beklentiler, gelecek 12 ay için sorgulanmaktadır.

(**) İşsiz sayısı beklentisi endeksinin artması, işsiz sayısı beklentisinde azalış, azalışı ise işsiz sayısı beklentisinde artışı göstermektedir.

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2016

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki aya göre %9,4 arttı

➤ Ağustos 2016

Sanayinin alt sektörleri (2010=100 temel yılı) incelendiğinde, 2016 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre madencilik ve taşocaklığı sektörü endeksi %5,1, imalat sanayi sektörü endeksi %10,8 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %2,8 arttı.

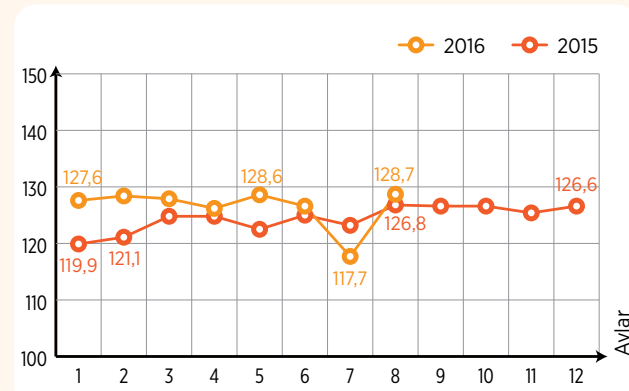
Sanayinin alt sektörleri (2010=100 temel yılı) incelendiğinde, 2016 yılı Ağustos ayında bir önceki yılın aynı ayına göre madencilik ve taşocaklığı sektörü endeksi %4,3, imalat sanayi sektörü endeksi %1,5 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %5,3 arttı.

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre %2,2 arttı

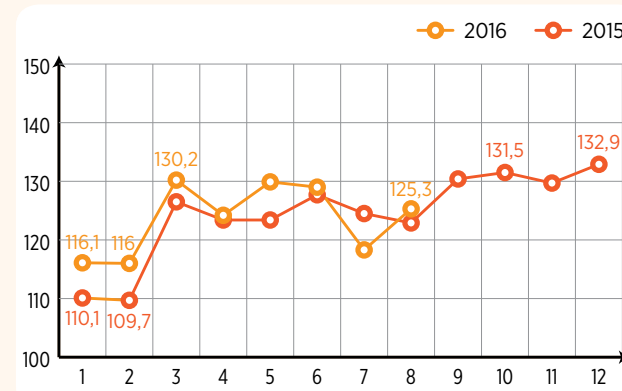
Sanayi Üretim Endeksi ve Değişim Oranları (2010=100), Ağustos 2016

Sektör	ARINDIRILMAMIŞ			MEVSİM VE TAKVİM ETKİSİNDEN ARINDIRILMIŞ	
	Endeks	Endeks	Yıllık Değişim (%)	Endeks	Aylık Değişim (%)
Toplam Sanayi	127,9	125,3	2,2	128,7	9,4
Madencilik ve Taşocaklığı	121,9	120,6	4,3	111,4	5,1
İmalat Sanayi	125,3	122,3	1,5	129,5	10,8
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım	148,1	147,0	5,3	132,1	2,8

Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi (2010=100), Ağustos 2016

Takvim Etkisinden Arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi (2010=100), Ağustos 2016

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2016

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ VE ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış ana sanayi gruplarında en yüksek artış dayanıksız tüketim malı imalatında gerçekleşti

Ana sanayi grupları (MIGs) sınıflamasına göre, 2016 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre en yüksek artış %32,6 ile dayanıklı tüketim malı imalatında gerçekleşti.

Ana Sanayi Gruplarına Göre Endeks ve Değişim Oranları (2010=100), Ağustos 2016

Sektör	ARINDIRILMAMIŞ			MEVSİM VE TAKVİM ETKİSİNDEN ARINDIRILMIŞ	
	Endeks	Endeks	Yıllık Değişim (%)	Endeks	Aylık Değişim (%)
Toplam Sanayi	127,9	125,3	2,2	128,7	9,4
Ara malı imalatı	125,6	122,9	0,9	122,2	6,1
Dayanıklı Tüketim Malı İmalatı	137,8	135,3	1,0	133,9	32,6
Dayanıksız Tüketim Malı İmalatı	128,4	125,2	5,8	130,0	12,4
Enerji	136,4	135,3	3,7	122,5	1,7
Sermaye Malı İmalatı	121,0	117,5	-1,3	146,5	14,3

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış imalat sanayiinde en yüksek artış diğer diğer imalatlarda gerçekleşti

İmalat sanayi alt sektörleri incelendiğinde, 2016 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre en yüksek artış %38,9 ile diğer imalatlarda gerçekleşti. Bu artışı, %29,0 ile mobilya imalatı ve %25,0 ile elektrikli teçhizat imalatı takip etti.

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış imalat sanayiinde en yüksek azalış kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatında gerçekleşti

İmalat sanayi alt sektörleri incelendiğinde, 2016 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre en yüksek azalış %6,4 ile kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatında gerçekleşti. Bu azalışı, %3,1 ile içeceklerin imalatı ve %2,2 ile motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı takip etti.

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2016

➤ KURULAN VE KAPANAN ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ

NUTS 3 KODU	İL ADI	2016 EYLÜL (BİR AYLIK)									2015 EYLÜL (BİR AYLIK)						
		KURULAN			TASFİYE			KAPANAN			KURULAN		TASFİYE		KAPANAN		
		Şirket	Kooperatif	Ger. Kişi Tic. İşl.	Şirket	Kooperatif	Şirket	Kooperatif	Ger. Kişi Tic. İşl.	Şirket	Kooperatif	Ger. Kişi Tic. İşl.	Şirket	Kooperatif	Şirket	Kooperatif	Ger. Kişi Tic. İşl.
TR411	BURSA	151	1	37	10	0	18	5	10	206	0	66	14	2	18	1	9
TR412	ESKİŞEHİR	30	1	39	0	0	12	3	21	44	1	77	6	0	5	2	29
TR413	BİLECİK	10	0	5	1	0	0	0	2	7	0	3	0	1	0	0	6
TOPLAM		191	2	81	11	0	30	8	33	257	1	146	20	3	23	3	44

Kaynak: TOBB Kurulan/Kapanan Şirket İstatistikleri, 2016

BİLİYOR MUYDUNUZ

➤ Mevlit'in 1409-1410 yılları arasında Bursa'da Süleyman Çelebi tarafından dönemin konuşulan Bursa Türkçesi ile yazıldığını

➤ Türkiye'de ve Türk tarihinde ilk kez insanların toplu olarak şehirlerarası yolcu taşımacılığının 1926 yılında Bursa'da başlatıldığını

➤ Türkiye'de 'Şerbetçiotu'nun yetiştirildiği tek ilin Bilecik olduğunu

➤ Ülkemizde ilk Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nün 1925 yılında Eskişehir'de kurulduğunu

➤ Ülkemizde İlk damperli kamyon ve otobüs yıkama aracının Eskişehir'de üretilmiş olduğunu

➤ Bazı Tanımlar

Dış ticaret haddi: İhracat birim değer endeksinin İthalat birim değer endeksine bölünmesi ile bulunur

Girişimlerin doğumu: Daha önceki yıllarda aktif çalışan olmayıp ilgili yıl içinde en az bir ücretli çalışanı ile aktif olan girişimleri ifade etmektedir

Girişimlerin ölümü: Sonraki yıllarda herhangi bir ücretli çalışanı olmayan ve ilgili yıl içinde en az bir ücretli çalışanı ile aktif olan girişimleri ifade etmektedir

İhracat birim değer endeksi: İhracatın birim

değerlerinde meydana gelen değişimdir

İstihdam oranı: Çalışan insan sayısının, çalışabilir yaştaki insan sayısına bölünmesiyle bulunan orandır

İşgücüne katılma oranı: İşgücünün kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır

İşsizlik oranı: İş bulamayan nüfusun toplam işgücüne oranıdır

İşveren girişim: Herhangi bir referans yılda en az bir ücretli çalışanı ile aktif olan girişimleri

ifade eder

İthalat birim değer endeksi: İthalatın birim değerlerinde meydana gelen değişimdir

TÜFE: Halkın en fazla kullanmış olduğu mal ve hizmetlerin ortalama fiyat artışıdır

Tüketici güven endeksi: Tüketicilerin ekonomideki beklentilerini belirleyen bir ölçüttür

Sanayi üretim endeksi: Sanayi üretiminde meydana gelen artış ya da azalışı ifade eder

ÜFE: Genel olarak üreticilerin girdilerindeki ortalama fiyat artışıdır

NOTLAR

Notlar için boş satırlar.

NOTLAR

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

www.bebka.org.tr

Yeni Yalova Yolu 4.Km Buttım İş Merkezi Buttım
Plaza Kat 6 16250 Osmangazi/Bursa TÜRKİYE

Telefon 0224 211 13 27 • Faks 0224 211 13 29